

**Андрій СВИРИД,**  
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти  
*Науковий керівник: Євген ПЛОТНІКОВ,*  
кандидат педагогічних наук, доцент,  
*Ніжинський державний університет*  
*імені Миколи Гоголя (м. Ніжин)*

## **ВПЛИВ ВАРІАНТА ВІДПОВІДІ «Я НЕ ЗНАЮ» НА ТОЧНІСТЬ ТЕСТОВОЇ ПЕРЕВІРКИ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

Оцінювання знання лексики є важливою частиною процесу перевірки рівня мови. Традиційні тести на словниковий запас часто використовують завдання з вибором відповідей, де учні можуть вгадувати відповіді, в яких вони не впевнені. Це призводить до завищених результатів, які не відображають реального рівня знань учнів.

Останнім часом у деяких дослідженнях почали вивчати можливість використання варіанту відповіді «Я не знаю», що дає можливість зменшити кількість вгадувань і підвищити точність результатів. Ця робота спрямована на дослідження того, як впровадження варіанту «Я не знаю» може покращити точність тестів на знання лексики, дозволяючи учням утриматися від вгадувань у випадках, коли вони не впевнені або не знають правильної відповіді.

*Перед собою ми поставили два дослідницьких запитання. А саме:*

1. Як введення варіанта «Я не знаю» впливає на точність і чесність відповідей учнів у тестах на знання лексики?
2. Чи зменшує цей варіант стрес і вгадування серед учнів, тим самим покращуючи загальну надійність тестів?

Введення варіанта відповіді «Я не знаю» у тестування лексики стало предметом багатьох досліджень. Так, наприклад, Торндайк (1986 р.) наголошує на важливості точних інструментів оцінювання мовних навичок. Він зазначає, що традиційні тестові формати можуть спонукати учнів до вгадувань, що призводить до перевернутих результатів. Аналогічно, Дж. Рід (2005 р.) та Шмітт із колегами (2001 р.) стверджують, що вгадування завищує справжню оцінку, і запропонували альтернативні варіанти відповідей, такі як «Я не знаю», які можуть зменшити частоту вгадування та, тим самим, покращити точність тестів.

Одним із перших досліджень, яке довело ефективність цього варіанта за допомогою емпіричних доказів, є робота Чжана (2013 р.), в якій учений продемонстрував, що впровадження цієї опції дозволяє значно зменшити кількість випадкових відповідей. Це не тільки підвищує точність оцінювання, але й дає можливість глибше оцінити рівень впевненості здобувачів у своїх знаннях. До такого ж висновку дійшли Бікманс та його колеги (2001 р.). Вони з'ясували, що включення варіанта «Я не знаю» дозволяє більш об'єктивно оцінювати знання через те, що ця відповідь зменшує частоту вгадувань.

Для дослідження було використано комбінований підхід. (кількісні та якісні методи). Завдяки цьому підходу буде проведено вивчення впливу варіанту відповіді «Я не знаю» у тестах на знання лексики.

*Учасники.* Учасниками дослідження стануть учні 11 класу з рівнем володіння англійською А2–В1 за шкалою CEFR. Здобувачів поділили на дві групи для проведення експерименту.

*Матеріали.* Було розроблено два типи тестів:

- традиційний тест з вибором відповіді (без варіанта «Я не знаю»);
- модифікований тест із додатковим варіантом відповіді «Я не знаю».

Перед початком та після завершення експерименту учасникам були запропоновані анкети для оцінки їхнього ставлення до тестування словникового запасу та рівня стресу.

Дослідження включало кілька етапів:

1. *Етап перед втручанням:* здобувачів освіти проінформували про дослідження, потім вони заповнили анкету для оцінки їхніх поглядів на майбутнє тестування та новий варіант відповіді.
2. *Втручання:* група А складала традиційний тест, а група В – тест із варіантом «Я не знаю». Після цього, групи міняються варіантами тестів.
3. *Після інтервенції:* здобувачі заповнили іншу анкету для визначення їхнього ставлення до нового варіанту відповіді на тестуванні.

На цей момент перед нами стоїть, як мінімум, одна теоретична проблема, яка пов'язана з можливістю учнів вгадувати відповіді. Навіть якщо їм надано можливість використовувати варіант «Я не знаю», деякі здобувачі можуть продовжувати вгадувати правильні варіанти, щоб уникнути втрати балів. Для того, щоб побороти цю проблему та заохотити

здобувачів до чесного вибору, ми вирішили застосувати метод *м'якшого штрафування*. За цим методом, вибір варіанту «Я не знаю» зніматиме менше балів, ніж неправильна відповідь у тесті.

Але цей підхід надає учням можливість зловживати цим варіантом. У такому випадку вони можуть використовувати його як легкий спосіб пропустити тест або уникнути поганої оцінки, незалежно від їхньої реальної знання матеріалу. Тому, на нашу думку, це питання потребує подальшого вивчення.

Ми передбачаємо, що наше дослідження підтвердить теорію, згідно з якою здобувачі освіти можуть адаптуватися до нової системи оцінювання, а також те, що ця система виправдає наші очікування щодо чесності відповідей здобувачів. Подальший аналіз та дослідження цієї теми дасть змогу перевірити, чи дійсно ця стратегія допоможе підвищити точність тестів, і чи не будуть здобувачі зловживати можливістю вибору варіанту «Я не знаю».

Також після проведення цього експерименту ми очікуємо, що результати підтвердять теорію, що здобувачі, які мають доступ до варіанту «Я не знаю», будуть рідше вгадувати, коли не впевнені у відповіді. Проведене дослідження дозволить зробити висновки про те, наскільки ефективним є використання варіанту «Я не знаю» з точки зору впливу на рівень стресу здобувачів під час тестування та точності отриманих результатів.

На основі проведених теоретичних досліджень та очікування припускаємо, що ця опція може значно зменшити вгадування та підвищити чесність відповідей. Але не слід забувати, що є ймовірність надмірного використання такої відповіді як способу для виходу із ситуації невизначеності.

Подальше дослідження цього питання дасть можливість краще зрозуміти, як оптимізувати тестування для отримання більш точних і чесних результатів.

### **Список використаних джерел:**

1. Thorndike R. Measurement and evaluation in psychology and education. 8th ed. London : Pearson, 2005. 528 p.

2. Read J. *Assessing Vocabulary*. Cambridge : Cambridge University Press, 2010. 279 p.
3. Schmitt N., Schmitt D., Clapham C. Developing and exploring the behaviour of two new versions of the Vocabulary Levels Test. URL: [https://www.lexutor.ca/tests/schmitts\\_clapham\\_2001.pdf](https://www.lexutor.ca/tests/schmitts_clapham_2001.pdf) (date of access: 06.10.2024).
2. Zhang X. The I don't know option in the vocabulary size test. *TESOL quarterly*. 2013. Vol. 47, No. 4. P. 790–811.
5. Examining the Yes/No vocabulary test: some methodological issues in theory and practice / R. Beeckmans et al. *Language testing*. 2001. Vol. 3, No. 18. P. 370–380.